

DE PROCESSIONE

IN DIE FESTO PURIFICATIONIS BEATAE MARIA SEMPER VIRGINIS.

TITULUS SECUNDUS.

SUMMARIUM.

- 1 *Gavantus* diffuse scripsit de hac Processione.
- 2 Processio haec spectat ad Parochos.
- 3 Processio ista potest fieri ab Episcopo.
- 4 Haec processio transferri non potest.
- 5 Etiam si occurreret in Dominica Quinquagesimae.
- 6 Vel in Festo Titulari, vel Patroni.
- 7 Institutio hujus Festi, et Processionis.
- 8 Quare hoc Festum distincta Processione colatur?
- 9 Mysterium, et significationes hujus Processionis.
- 10 Processio ista fit cum Candelis accensis.
- 11 Candelae prius debent benedici, et distribui.
- 12 Candelae istae possunt adhiberi ad alios usus communes.
- 13 Versiculi *Procedamus in Pace*, origo.
- 14 Versiculus iste olim cantabatur in omnibus Processionibus.
- 15 Restrictus fuit ad duas tantum Processiones.
- 16 Missale Romanum quare dicatur *reformatum*?
- 17 Subdiaconus in Processione debet habere Planetam plicatam.
- 18 Ordo hujus Processionis.
- 19 Subdiaconus non est duplicandus.
- 20 Campana pro hac Processione pulsantur.
- 21 Processio haec per quam Portam egrediatur, et ingrediatur?

¶ Circa hanc processionem, praecipuas, et quidem doctissimas adnotationes scripsit, ac evulgavit *Gavantus* p. 4. t. 14. explicans *Rubricas Missalis Romani*; necnon *Quartus de Processionibus*, sect. 2. punct. 1. n. 61. 62. atque *Castaldus Prae.* l. 3. sect. c. 5. et 6. et similiter alii Sacrorum Rituum Scriptores: quare pauca remanent a me dicenda: Attamen, ut proposito meo satisfaciam, Rubricas de hac Processione tractantes, qua par est, brevitate perpendam, nonnulla afferens scitu ma-

xime utilia pro recta praxi ejusdem Ritualis in hoc negotio, quod de juribus Parochialibus esse, atque ideo ad Parochos spectare declarat *Aloys. Rice.* p. 4. *Resol.* 305. et censuit *S. C. R. in Alatrina* 3. *Martii* 1633.

3 Potest tamen haec Processio fieri ab Ordinario, qui super omnes Parochos est, et propter hoc inter Pontificales functiones enumeratur a *Castald.* d. l. 3. sect. 3. c. 6.

4 5 6 Insuper numquam haec Processio transferri debet, quamvis occurreret in Dominica Septuagesimae, Sexagesimae, vel Quinquagesimae. In hoc casu, Officium tantummodo transfertur: Processio vero fieri debet ritu praescripto: quod dictum sit etiam si occurreret Festum Patroni, vel Titularis, *Castald.* d. l. c. 3. n. 3.

7 8 9 Testum Purificationis Beatae Mariae Virginis ex antiquissima institutione est tam in Orientali, quam in Occidentali Ecclesia. Ejus antiquitas aperte colligitur *ex cap. Pronuntiandum, de consecr. dist. 3. et c. Conquestus, de Feriis.* Et probatur a Cardinal. Baronio in Not. ad Martyrol. sub die 2. Februarii. Atque distincta Processione colitur, ad demonstrandum iter factum a Beatiss. Virg. ad Templum, ut Filium Unigenitum suum Sacerdoti praesentaret: se seque juxta ritum antiquae legis purificaret: quae omnia, et singula enunciantur Canticis, Psalmis, Versiculis, et Antiphonis huic Processioni assignatis, et adhibitis, ad quas explicandas procedimus.

§. I. Completa Benedictione, et distributione Candelarum, ut in Missali Romano reformato, fit Processio; et primo celebrans imponit incensum in Thuribulum: Deinde Diaconus vertens se ad Populum, dicit: *Procedamus in pace, etc.*

10 11 12 Ex quo cum Candelis accensis fieri debet haec Processio, non potest illa initiari, nisi prius eadem Candelae sint benedictae, et distributae; de qua distributione multa animadvertenda pro recta praxi tradit *Barbosa de Par.* p. 1. cap. 12. numer. 56, 57. 58. Notat in hoc argumento *Pasqualig. de Sacr. Nov. Leg. T. 2. quaest.* 834. Cum *Tamburino de Sacr. Miss.* l. 1. c. 2. §. 3. n. 3. Cereos benedictos in die Purificationis B. Mariae Virginis posse adhiberi absque peccato, etiam veniali, ad usus communes: et ratio est, quia Benedictio non adhibetur ad dedicandos Cereos servitio, et obsequio Divino, sicuti quando benedicuntur Vestes Sacrae; sed solum adtribuendam habilitatem, ut possint inservire etiam pro alio usu Sacro, qui tamen non est determinatus, sed determinatur jux-

ta devotionem Fidelium: et ideo non ponitur aliquis obex, ne possint inservire etiam pro usibus communibus. Imo videntur benedici etiam in usus communes, ita ut primo, et per se benedicantur in ordine ad illum Ritus deferendi eos accensos in Processione, et secundo pro humanis usibus, sicut benedicuntur Comestibiles, Naves, Thalami, etc. quod videtur indicari in prima Oratione Benedictionis dum dicitur: *Ut has Candelas ad usus hominum, et sanitatem corporum et Animarum, etc. benedicere, etc.* Haec Pasqual. *l. c.* quae referuntur etiam ad id, quod diximus in *Titulo 46. de Benedictione Candelarum extra diem Purificationis, in fine.*

13 14 15 Versiculus, *Procedamus in Pace*, est antiquissimi usus in Ecclesia, et olim in omnibus Processionibus adhibebatur; sed postea in missale reformato a Summis Pontificibus Clemente, et Urbano Octavis, restrictus fuit ad duas tantummodo Processiones, nempe ad illam Candelarum, et ad illam Palmarum, prout hodie in usu est; atque hoc Versiculo indicitur initium Processionis faciendae: quo audito, Crux elevatur, et instruitur Processio juxta Ritus.

16 Porro non sine causa, Rubrica ponit verbum illud *Reformatum* ad Missale; nam qui scienter alio Missali, quam reformato utuntur, incurrunt peccatum mortale. Garcia *de Benef. p. 3. c. 1. n. 156.* Otiosa enim nulla debet esse syllaba in constitutionibus Apostolicis, Card. de Luc. *de Off. vacan. f. 231. n. 35.*

§. II. Praecedat Thuriferarius cum Thuribulo fumigante: deinde Subdiaconus paratus deferens Crucem, medius inter duos Acolythos cum Candelabris, et Candelis accensis: sequitur Clerus per ordinem, ultimo celebrans cum Diacono a sinistris, omnes cum Candelis accensis in manibus: et cantantur Antiphonae sequentes: *Adorna, etc.*

17 18 19 Omnes isti ritus explicantur a Gavanto, loco supradicto, Castaldus vero *loc. cit. num. 4.* nonnulla addit in Rituali non notata; nempe quod Subdiaconus deferens Crucem, debet habere Planetam plicatam: et Clerici superpelliceis induti procedere debent bini bini per ordinem, primo juniores, deinde seniores, cereos ardentis in manibus gestantes; ita ut qui a dextris, dextera; qui vero a sinistris, sinistra Candela deferant. Ultimus omnium sit Sacerdos celebrans cum Pluviali violaceo: et si plures haberi possint Ministri, erunt Diaconus, et alter Subdiaconus, planetis plicatis, illi ministrantes; quamvis Gavantus *l. cit.* huic Subdiaconi replicationi satis rationa-

biliter adversetur, eo quia sufficit Diaconus ad ea quae sunt per Sacerdotem faciendae: Ultra quam quod etiam in Processionibus, ubi Subdiaconus Crucem defert, non duplicatur, sed Sacerdos cum solo Diacono exequias persolvit, nec datur casus in quo Ministri praecipui Altaris duplicentur sub eodem ministerio.

20 Versiculi, et Antiphonae adhibendae in hac Processione desumuntur ex pluribus Evangelii locis, et alternatim cantantur; imo si longa fuerit Processio, repetuntur. Interim vero pulsari Campanas praecipit idem Castald. *l. c.* ob solemnem functionem, quae in Ecclesia agitur.

§. III. Et ingrediendo Ecclesiam cantatur: *Obtulerunt, etc.*

21 Processio haec si fieri potest, egredi debet per Portam lateralem, et minorem, ut ingrediatur per majorem: rationabilior enim in hoc casu est ingressus in Ecclesiam, quam egressus ob adimplementum Mysterii quod significatur, nempe iter Mariae Virginis ad Templum.

§. IV. Finita Processione, Celebrans, et Ministri, depositis violaceis, accipiunt paramenta alba pro Missa. Et Candelae tenentur in manibus accensae, dum legitur Evangelium, et iterum ad elevationem Sacramenti usque ad Communionem.

Vide quae adnotavit Gavantus, et Castaldus locis citatis.

DE PROCESSIONE

IN DIE PALMARUM.

TITULUS TERTIUS.

SUMMARIUM.

- 1 Gavantus multa de hac Processione scripsit, et omnes excellit.
- 2 Processio Palmarum de juribus Parochialibus est.
- 3 Episcopo competit benedicere Palmas, cineres, etc.
- 4 Post Episcopum competit primae dignitati.
- 5 Quare fiat haec processio in Dominica ultima Quadragesimae?
- 6 Ejus origo antiquissima.
- 7 Palmae, et Olivae cur adhibeantur?
- 8 Deficientibus Palmis, et Olivis, quinam Rami benedici possint.
- 9 Processio haec est triumphalis.
- 10 Sterni possunt alii Rami plantarum diversarum.
- 11 Benedictio, et distributio Palmarum non cadunt in Processione.
- 12 Processio haec incipit a Versiculo: *Procedamus in Pace.*
- 13 Ordo hujus Processionis.
- 14 Vestes adhibendae in hac Processione.
- 15 Violaceus color convenit in luctu.
- 16 Crux velata esse debet, et habere Palmam alligatam.
- 17 Antiphonae, et Versiculi unde desumantur?
- 18 Processio a quo latere incipiat?
- 19 Quod Cantores ingrediantur Templum?
- 20 Author Carminum, quae hac occasione cantantur.
- 21 Percussio cum Cruce qualiter fiat, et cur?
- 22 Magistro Caeremoniarum incumbit expeditio hujus cantus.
- 23 Percussio cum hastili Crucis, una esse debet.
- 24 Ingressus fit eodem ordine, quo egressus.
- 25 Crux quando deponenda a Subdiacono?
- 26 Rami olim gestabantur ad totam Missam.
- 27 Hodie ad solam Passionem gestantur.
- 28 Usus, et conservatio horum Ramorum.
- 29 Percussio cum Ramo Palmae apud aliquos fit supra dorsum.

1 Gavantus diligentissimus, et doctissimus Rubricarum Missalis, et Breviarii interpres, multa, et quidem notabilia recensuit super hac Processione, eo quia cum haec processio

quoque inter Rubricas Missalis Romani locum habeat, non excessit tantus Author a provincia sua, si illam explicationibus illustravit. Gretsèrus quoque, Quartus, et Castaldus multa superaddidere a Gavanto non notata: quare mihi pauca remanent dicenda: sed quia Ritualis Romani ordo hoc postulat, ea tantummodo dicam, quae ad rectam hujus Processionis praxim inservient.

2 3 4 5 Tum Benedictio, tum Distributio, tum Processio Palmarum, de juribus Parochialibus est: ita Ricc. p. 4. *Resol.* 307. et S. C. R. in una alatrina 5. Martii 1633, Dixi, de juribus Parochialibus, quando tamen eam facere renuat Episcopus, cui primo competit Benedictio Palmarum, Cinerum, etc. Absente vero Episcopo, pertinent istae Benedictiones, et subsequenter Processiones ad primam dignitatem illius Ecclesiae, ut punctualiter habemus resolutum a S. R. C. in una Pisavren. 21 Martii 1609. Gavant. *Man. Ep. Verb. Functiones Episcopales.* Et fit quotannis in toto Christiano Orbe, in die Dominico proximo Paschati, in Quadragesima, ob memoriam celeberrimae illius Processionis in ita a Christo cum suis Apostolis ante Passionem, cui Hierosolyman ascendendi occurrerunt Turbae cum Ramis, Palmarum, et Olivarum clamantes: *Hosanna Filio David*, Isidor. l. 1. *de Eccl. off.* Durant. Rupert. Abb, aliique interpretes, et fusius S. Ambros. ser. 45. *de tempore.*

6 Ejus institutio antiquissimae originis est, ut meminit Alcuin. *de divin. Off.* Hugo de S. Victore *lect.* 4. c. *eruditio-num Theologicarum*, cap. 14. Durant. *lib.* 2. cap. 10. num. 4. atque alii a Quarto allegati in Tractatu *de Processionibus.*

7 8 9 10 Palmarum, et Olivarum Rami adhibentur non tantum ob eorum mysticas significationes, sed ut Evangelii habeatur ratio: ibi enim Historia hujus processionis describitur, et de Palmis, atque Olivis plane fit mentio. Insuper hae Plantae perpetuae viriditatis sunt, et hieme quoque frondescunt, atque ideo facile colligi, et adhiberi possunt. Si vero tum Olivarum, tum Palmarum talis esset penuria, ut rami haberi non possent, quaestio est, an quarumcumque aliarum Arborum rami ad id eligere permissum sit dummodo florescerent? Ergo, semper meliori judicio, opinor in hoc casu valere posse ramos Laurinos, vel ex Quercu, seu alia Planta triumphali, quibus antiqui utebantur in triumphis, ut videre est apud plures Romanarum rerum Scriptores, et praesertim apud Aycquium *de Capitolio Romano*, et Panvim. *de Triumph. et de ludis Circens.* Ratio meae opinionis est, quia haec Processio fit in memoriam triumphalis ingressus Christi in Hierusalem; et Palmae atque Olivae adhibentur, eo quia sunt Plantae triumphales. Nec enim ita stricte interpretanda est vox illa *Palmarum, seu Olivarum*, ut alii quoque rami sterni, et parari ne-

queant. Authores enim clare loquuntur, et amplificant hanc Ramorum diversitatem, aliis Arboribus hunc honorem tribuendo. Ita Card. Valer. *Thesaur. Piar. Instit. part. 2. §. de Palmarum ramis*; haec habet: *Ecclesia Catholica hanc servat, ex antiquis temporibus, consuetudinem, ut Dominica die, quae proxime festivitatem Paschae praecedat, Palmarum, Olivarum (nota) similiumque Arborum ramos solemnibus Precibus benedicat.* Verum non per hoc, quod Celebrans ante se non habeat Ramos Palmarum, seu Olivarum benedicendos, sed Ramos aliarum Arborum, immutandum est nomen Olivarum, et Palmarum in nomen v. gr. Quercus, Laurus val aliarum Plantarum, sed retinenda sunt nomina a Ritu praescripta, quae hoc loco habentur tanquam generica. Eo modo quo in ser. VI. in Parasceve dicitur semper *Ecce Lignum Crucis*, quamvis Crux sit argentea. Bisso, Hierurg. Tom. 1, V. *Benedictio Palm*, n: 87. §. 7.

§. I. In Dominica Palmarum, facta benedictione, et distributione Palmarum, seu Olivarum, post ultimam Orationem, *Omnipotens, etc.* fit processio: ac primum Celebrans imponit incensum in thuribulum, et Diaconus vertens se ad Populum dicit: *Procedamus in pace.* et Chorus respondet: *In nomine Christi, Amen.*

11 Benedictio, et distributio Palmarum, non cadit in Processione, sed ante illam: ideoque de his nihil in nostris Commentariis, eo quia satis super illas dixit Gavantus exponendo Rubr. Missal, Romani.

12 Processio igitur initium habet a Proclamatione *Procedamus in Pace*, de qua in antecedenti Titulo satis diximus, n. 13.

§. II. Praecedat Thuriferarius cum Thuribulo fumigante; Deinde Subdiaconus paratur, deferens Crucem, medius inter duos Acolythos cum Candelabris, et Candelis accensis: Sequitur Clerus per ordinem: Ultimo Celebrans cum Diacono a sinistris, omnes cum ramis in manibus, et cantantur sequentes Antiphonae, vel omnes, vel aliquae, quousque durat Processio.

13 14 15 16 Nonnulla adverti debent in hoc ordine Processionis. Primo Subdiaconus debet esse indutus amictu, alba, cingulo, manipulo, et planeta plicata coloris violacei: iste color enim, ut alias diximus, est luctui conveniens. Crux debet esse violaceo velo cooperta, et in summitate, habere debet Palmam, seu Ramusculum Olivae alligatum, quae Palma remanet pro Sacrista. Clerus procedit per ordinem cum ramis in manibus: qui a dextris est, in dextera: qui a sinistris, in sinistra deferat ramum suum: ita et Celebrans cum Diacono, ultimo loco positi. Haec et alia docet Castald. *lib. 3. sect. 4. cap. 4.* per totum. Mystera exponit Gavant. et Quart. locis citatis.

17 Antiphonae versiculis distributae ad comoditatem, desumptae sunt ex Evangelio S. Matthaei, et continent totam historiam Christi Hierosolymam ascendentis.

§. III. In reversione Processionis, duo, vel quatuor Cantores intrant in Ecclesiam, et clauso ostio, stantes versa facie ad Processionem, incipiunt *V. Gloria, Laus, etc.* Et decantant duos primos versus. Sacerdos vero cum aliis extra Ecclesiam repetit eosdem. Deinde qui sunt intus, cantant Versus sequentes, vel omnes, vel partem, prout videbitur: Et qui sunt extra, ad quoslibet duos Versus respondent, *Gloria, Laus, etc.* sicut a principio.

18 19 Processio incipit a latere Epistolae, et per illud latus procedit extra portam majorem Ecclesiae, non vero lateralem, Castald, *dict. l. num. 6.* et tota exit, nullo ex Clero remanente intus, prout perperam ab aliquibus fieri solet. Egressa tota processione, revertitur per gyrum ad eandem Portam, et eam intrant vel duo, vel quatuor Cantores; non vero unus, neque tres, ut contra nostrum Rituale asserit Sacerdotale Brixinense *dist. 10. cap. 4.* quia nec primus de per se, neque alii faciunt chorum, uno tantum correspondente. Clauditur ostium per Clericum ostiarum, non vero per Cantores, et multo minus per Sacerdotem. Clauso ostio, Subdiaconus deferens Crucem, sistit se ante fores Ecclesiae, medius inter coriferarios. Interim Cantores intus cantant duos primos Versus assignatos, nempe exametrum, et pentametrum.

20 Isti Versus duodecim sunt, et eorum Author habetur quidam Episcopus Aurelianensis, de carcere idcirco liberatus. Baron. *Ann. 853.* Circa numerum horum Versuum, Rubrica

ad libitum praescribit, ut vel cantentur omnes, vel aliquot tantum prout videbitur, et commode fieri poterit: non video, cur obtruncari debeat tam pius ordo metricus, nisi tempus pluvium, vel ita gelidum sit, ut nisi cum magno incommodo Clerus id valeat absolvere, prout in Rituali cum suis notis Gregorianis descriptum habemus.

§. IV. Postea Subdiaconus, hastili Crucis, percutit portam, qua statim aperta, Processio intrat Ecclesiam, cantando Responsorium *Ingrediēte, etc.*

21 22 23 Ista percussio quamvis suum mysterium fortasse habere possit tamen vere et realiter fit, ut qui in Ecclesia sunt, audiant; et Ostiarius aperiat, ex quo Rubrica ponit libertatem canendi vel aliquos, vel omnes illos Versus. Ad nutum igitur Magistri Caeremoniarum (cui incumbit in hoc casu expeditio hujus cantus) debet Subdiaconus percutere leviter, et semel Portam, non autem bis, vel ter; nisi tan levis esset percussio prima, ut a Cantoribus in Ecclesia existentibus non audiretur, atque ideo non esset promptus Ostiarius ad aperiendum.

24 Eodem ordine intrat, quo egressa est Processio, et Cantores ad locum suum cum aliis redeunt, ut simul cantant Responsorium; *Ingrediēte Domino, etc.*

§. V. Deinde dicitur Missa, et Rami tenentur in manibus, dum cantatur Passio et Evangelium tantum.

25 Interim Subdiaconus deponit Crucem prope Credentiam, si Missa sequatur sollemnis, Gavant. *ibid.*

26 27 Rami olim ad totam Missam gestabantur, ut in *Ordine Romano*, sed redacta fuit haec gestatio ad Passionem, ut dum ignominia Crucis narratur, ejusdem victoria per ramos ostendatur, Gavant. *d. l. n. 18.* Idem facit Sacerdos Celebrans, et Ministri.

28 Praeterea, ex mente Ecclesiae, gestantur, et servantur devoto animo isti Rami, aut ad usum pium adhibentur: ipso enim facto, Christum Dominum precamur, ut per Passionem, et mortem suam, qua Daemonem superavit, et fregit, et per misericordiam suam immensam, qua hoc sine ullis nostris meritis egit, Daemonem, omnemque adversitatem a nobis, et ab

aedibus nostris pellat: ne vel aeris tempestate, vel alio incommodo quacumque nobis noceat: quin potius Dei dextera nos protegat; et non solum corpora a malis tueantur, sed Animae quoque gratiam suam infundant; ut multis virtutibus ornati, et binis operibus florentes, Christi vestigia sequamur: hostes nostros omnes visibiles, et invisibiles superemus, et ad gaudia coelestis Hierusalem ab Angelis cum triumpho introducemur: prout insinuat Card. Valerius in *Thesaur. piar. instit. pag 249.*

29 In Sacerdotali Brixinensi toties a me allegato, eo quia super omnes Rituales libros, hic unus Rituali nostro Romano in multis, et quidem plurimis consentit, adest Ritus, et Caeremonia trinae percussio cum Ramo Palmae supra dorsum celebrantis, in faciem versus Imaginem postrati dummodo Sacerdotes haec praestent: Sed haec caeremonia fit a scholaribus tantum, et nimiam simplicitatem redolet, eoque magis, quia innititur verbis illis, *Matth. 26. Percutiam Pastorem, et dispergentur oves, etc.* quae illo tempore cantantur post Antiphonam *Occurrunt Turbae.* Vide dictum Sacerdotale, *distinct. 10. cap. 4. in fine.*